

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს
სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება
საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო
დოკუმენტი მესამე შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი
გზების პროექტის განსახორციელებლად

თბილისი 2014

1. შესავალი

საქართველოს კარგად განვითარებული საგზაო ქსელი გააჩნია, მაგრამ შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების უმრავლესობა დაზიანებულია ფინანსური სახსრების უქონლობის და კლიმატური პირობების გამო. საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით დიდი ოდენობის თანხები მოხმარდება გზების რეაბილიტაციას, რადგან მათ მნიშვნელოვანი როლი უკავიათ საქართველოს ეკონომიკურ განვითარებაში. მსოფლიო ბანკი რამოდენიმე წლის განმავლობაში დახმარებას უწევს საქართველოს მთავრობას აღმოსავლეთ-დასავლეთ ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის რეაბილიტაციაში ისევე როგორც შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციაში. ვინაიდან პირველი შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციის პროექტი წარმატებით დასრულდა, და SLRP II დასრულების პირასაა, უნდა დაიწყოს ახალი SLRP III. შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციის პროექტების განხორციელების განუწყვეტელი სერია დასაბუთებულია მნიშვნელოვანი სოციალური და ეკონომიკური ზეგავლენით, რაც მოიცავს სკოლებთან, სამედიცინო დაწესებულებებთან და მაღაზებთან მისასვლელი გზების გაუმჯობესებას; მცირე ბიზნესისა და ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობას; დროებითი და მუდმივი სამუშაო ადგილების შექმნას, და ა.შ. - ყოველივე ეს შეამცირებს შეჭირვებული მოსახლეობის მიგრაციას.

SLRP III პროექტის შემუშავების მიზანია საპროექტო გზების მომხამრებლის ხარჯების შემცირება და შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების აქტივების მართვის მდგრადობის გაუმჯობესება.

პროექტი მოცავს შემდეგ კომპონენტებს:

კომპონენტი 1: შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაცია და გაუმჯობესება. ეს კომპონენტი დააფინანსებს (1) შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციას, და (2) სამშენებლო სამუშაოების ზედამხედველობისა და დიზაინების მომზადების საკონსულტაციო მომსახურებებს.

ქვე-კომპონენტი 1.1: შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაცია და გაუმჯობესება. ეს ქვე-კომპონენტი დააფინანსებს შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციას და გაუმჯობესებას, სულ 200 კმ გზა (53 კმ ადგილობრივი გზები და 147 კმ შიდასახელმწიფოებრივი გზები). საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების აუდიტი გათვალისწინებული იქნება პროექტირების პროცესში

დასაწყისიდანვე და მოძრაობის უსაფრთხოების აუდიტის რეკომენდაციები განხორციელებული იქნება როგორც მთლიანი კონტრაქტის სარეაბილიტაციო სამუშაოების განუყოფელი ნაწილი.

ქვე-კომპონენტი 12: ზედამხედველობისა და პროექტირების საკონსულტაციო მომსახურებები. დაახლოებით 90 კმ საგაზო მონაკვეთებისათვის პროექტი მომზადებულია ან მუშავდება SLRP II და კახეთის რეგიონული გზების გაუმჯობესების პროექტის (KRRIP) ფარგლებში. ეს ქვე-კომპონენტი დააფინანსებს დარჩენილი პროექტის სამუშაო პროგრამის დეტალურ პროექტებს (დაახლოებით 110 კმ) მესამე შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციის პროექტის ფარგლებში და სხვა ახალი გზების პროექტებს, და სამშენებლო სამუშაოების ზედამხედველობას.

კომპონენტი 2: ადგილობრივი და შიდასახელმწიფოებრივი გზების მენეჯმენტის პოტენციალის ზრდა და გაუმჯობესება. ეს კომპონენტი მიზნად ისახავს (1) რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს და მუნიციპალიტეტების პოტენციალის გაზრდას ადგილობრივი გზების მდგრადი მართვის კუთხით და (2) საავტომობილო გზების დეპარტამენტის პოტენციალის გაძლიერებას შიდასახელმწიფოებრივი გზების მენეჯმენტის კუთხით.

კომპონენტი 3: მოძრაობის უსაფრთხოების ტექნიკური დახმარება. ეს კომპონენტი გამოიყენებს უსაფრთხოების სისტემის მიდგომებს (ე.ი. ინჟინერია, განათლება, საადსლულებლო და საგანგებო სამსახურები) და დააფინანსებს პროგრამას "უსაფრთხო სოფელი" იმერეთის რეგიონის სამ ადგილობრივ გზაზე, რომელთა რეაბილიტაცია უნდა მოხდეს აღნიშნული პროექტის ფარგლებში.

პროექტის ფარგლებში მოქმედებს მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების ორი პოლიტიკა: OP/BP 4.01 ბუნებრივი გარემოს შეფასება და OP/BP 4.12 არანებაყოფლობითი განსახლება. მსოფლიო ბანკის OP/BP E4.01 დოკუმენტის თანახმად, პროექტი გარემოსდაცვითი კუთხით კლასიფიცირდება როგორც "ბ" კატეგორიის მქონე. ვინაიდან პროექტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განსახორციელებლად ქართული ეროვნული კანონმდებლობით პროექტისათვის ბუნებრივი გარემოს სათანადო შემოწმება მოთხოვნილი არ არის, მსოფლიო ბანკის პოლიტიკა მოითხოვს, რომ შეფასდეს და მენეჯმენტი გაეწიოს SLRP-III თან დაკავშირებულ გარემოსდაცვით და სოციალურ რისკებს. ამ მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, მომზადდა წინამდებარე ბუნებრივი და სოციალური გარემოს მენეჯმენტის ჩარჩო დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს პროექტის შესაბამის ბუნებრივი გარემოს მენეჯმენტის ძირითად პრინციპებს და ადგილ-სპეციფიკური გარემოსდაცვითი ღონისძიებების განსახორციელებლად საჭირო

სახელმძღვანელო მითითებებს როგორც ინდივიდუალური ინვესტირებისთვის, ისე საჯარო პრეზენტაციისა და დაინტერესებულ მხარეებთან პროექტის შესაძლო გავლენის შესახებ კონსულტაციების მიზნით.

მსოფლიო ბანკის OP/BP 4.12-ის თანახმად მომზადდა განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტი, სადაც განსაზღვრულია სამართლიანი კომპენსაციის ძირითადი პრინციპები პროექტის განხორციელების შედეგად ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირების მიერ საკუთრების ან ნებისმიერი აქტივების გამოყენების უფლების არანებაყოფლობითი დათმობისთვის. აღნიშნული ინდივიდუალური ინვესტიციებისთვის შემუშავდება ადგილ-სპეციფიკური განსახლების სამოქმედო გეგმები, რომელთა მოსამზადებლად გამოყენებული იქნება მსოფლიო ბანკის OP/BP 4.12. მიუხედავად იმისა, რომ მსგავსი შემთხვევები შესაძლოა იშვიათი იყოს, მათი სათანადო რეგულირებისთვის უნდა არსებობდეს დაგეგმილი ღონისძიებები, საჭიროების მიხედვით.

2. მსოფლიო ბანკის სახელმძღვანელო პრინციპები ბუნებრივი და სოციალური გარემოს მენეჯმენტის შესახებ

2.1 ძირითადი პრინციპები

მსოფლიო ბანკის მიერ დაფინანსებული ყველა პროექტი უნდა აკმაყოფილებდეს მსოფლიო ბანკის ბუნებრივი გარემოსა და სოციალურ სახელმძღვანელო პრინციპებს. სახელმძღვანელო პრინციპების მიზანია გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების განხილვის პროცესის დანერგვა, რათა უზრუნველყოფილ იქნას მსოფლიო ბანკის სესხის ფარგლებში დაფინანსებული პროგრამების გარემოსდაცვითი და სოციალური თვალსაზრისით მიზანშეწონილობა, იმ სახით შემუშავება, რომ დააკმაყოფილოს როგორც შესაბამისი ნორმატიული მოთხოვნები, ასევე ბანკის ინსტრუქციები და არ გამოიწვიოს ბუნებრივ გარემოსთან, ჯანმრთელობასთან ან უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკები ან სოციალური ზეგავლენის და რისკების გაზრდა დაინტერესებულ მხარეთა მიმართ.

მსოფლიო ბანკისთვის პრიორიტეტულია პროექტის იმგვარად შემუშავება, რომ პროგრამის ყველა ეტაპზე ასახავდეს მასპინძელი ქვეყნის საზოგადოების ჩართულობის შედეგებს, სადაც სახელმწიფო ინტერესები კერძო ბიზნეს და სამოქალაქო საზოგადოების ინტერესებთან იქნება შერწყმული. ამ მიზნით, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა, რომელიც არის შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების III პროექტის განმახორციელებელი უწყება, უნდა უზრუნველყოს რომ ინდივიდუალური

ინვესტიციებისთვის შემუშავებული ადგილ-სპეციფიკური გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმები და განსახლების სამოქმედო გეგმები მოიცავდეს ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ მხარეებთან კონსულტაციებსა და საჯარო განხილვებს.

მსოფლიო ბანკი აღიარებს მასპინძელი ქვეყნის მიერ კომპაქტის ფლობის პრინციპებს, მათ შორის მასპინძელი ქვეყნის პასუხისმგებლობას ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ნეგატიური გავლენის შემარბილებელ ზომებთან მიმართებაში. აქედან გამომდინარე, ბანკის მიერ დაფინანსებული პროექტები უნდა აკმაყოფილებდეს მასპინძელ ქვეყანაში მოქმედ კანონებს, წესებსა და სტანდარტებს, ისევე როგორც იმ მოთხოვნებს, რომელთა თანახმად მასპინძელ ქვეყანას გააჩნია ვალდებულებები საერთაშორისო შეთანხმების ფარგლებში. მიუხედავად იმისა, რომ ქართული კანონმდებლობის თანახმად შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების III პროექტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განსახორციელებლად არ მოითხოვება გარემოსდაცვითი შეფასება, ექსპერტიზა და ნებართვები, ნებისმიერი სხვა ტიპის წესები, ნორმები ან სტანდარტები, რომელიც შესაძლოა ეხებოდეს პროექტის განხორციელების სხვადასხვა ასპექტებს, დაცული და დაკმაყოფილებული უნდა იქნას.

2.2 მცირემაშტაბიანი საგზაო სამშენებლო ან სარეაბილიტაციო პროექტების გარემოსდაცვითი მენეჯმენტი

მიუხედავად იმისა, რომ შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების III პროექტის ფარგლებში სარეაბილიტაციო ინდივიდუალური საგზაო მონაკვეთების სავარაუდო ჩამონათვალი შესაძლოა პროექტის მიმდინარეობისას განახლდეს და იმ ფაქტის მიუხედავად, რომ დეტალური საპროექტო დოკუმენტაცია არ არის დასრულებული სამუშაო პროგრამაში ამჟამად მითითებული ყველა მონაკვეთისთვის, წინასწარ ცნობილია მომავალი სამუშაოების ხასიათი, მაშტაბი და პოტენციური გავლენა. მცირე საგზაო სარეაბილიტაციო პროექტების ფარგლებში მოსალოდნელი ნეგატიური გავლენა ტიპიურია და თითქმის მსგავსია დაგეგმილი ყველა ინდივიდუალური ინვესტიციისათვის. ამდენად, მცირემაშტაბიანი საგზაო სამშენებლო ან სარეაბილიტაციო პროექტების გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის კითხვარი, რომელიც თან ერთვის აღნიშნულ ჩარჩო-დოკუმენტს, გამოყენებული იქნება SLRP-III -ს ფარგლებში დაფინანსებული სამუშაოების უმეტესობისათვის როგორც ადგილ-სპეციფიკური გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის სამუშაოების დაგეგმვის, განხორციელებისა და მონიტორინგის ინსტრუმენტი. პროექტში შემავალი თითოეული საგზაო მონაკვეთისთვის შესავსები კითხვარები უნდა მოიცავდეს: საპროექტო უბნის მოკლე აღწერას, დაგეგმილი სამუშაოების ტექნიკურ მონახაზს, ამგვარი

სამუშაოების შედეგად ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან ასოცირებულ მოსალოდნელ რისკებს, მათი შემცირების ღონისძიებებს და ამ ღონისძიებების გატარების მონიტორინგის გეგმას. გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის შევსებული კითხვარები ექვემდებარება მსოფლიო ბანკის მიერ განხილვასა და დამტკიცებას. გარემოსდაცვითი და სოციალური გავლენის შეფასების ჩატარება სავალდებულოა მინიმუმ ერთ მაღალი რისკის მქონე საგზაო მონაკვეთზე, რომელიც შედის SLRP-III-ის სამუშაო პროგრამაში, ეს გახლავთ ბაკურციხე-გურჯაანის შემოვლითი გზა. გარემოსდაცვითი და სოციალური გავლენის შეფასების ანგარიშის მონახაზი თან ერთვის ამ ჩარჩო-დოკუმენტს.

2.3 საჯარო შეხვედრები

ბუნებრივი და სოციალური გარემოზე ზემოქმედების ჩარჩო დოკუმენტის სამუშაო ვერსია ქართულ და ინგლისურ ენებზე განთავსებულია საავტომობილო გზების დეპარტამენტის (სგდ) ვებ გვერდზე და პროექტით დაინტერესებული მხარეების მიერ წარმოდგენილი იქნა კომენტარები. დეპარტამენტმა უნდა უზრუნველყოს ადგილ-სპეციფიკური გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმებისა და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშების საზოგადოებისთვის გაცნობა მედია საშუალებებით; მიაწოდოს ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ადგილობრივ მოსახლეობას ეს დოკუმენტები მათთვის მოსახერხებელი ფორმით. ასევე დაინტერესებულ მხარეებთან უნდა მოაწყოს საკონსულტაციო შეხვედრები და მათი მოსაზრებები გაითვალისწინოს გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმებისა და ბუნებრივი და სოციალური გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშების საბოლოო ვერსიებში. უნდა მომზადდეს და შეინახოს ამ საკონსულტაციო შეხვედრების ოქმები.

2.4 მონიტორინგი

გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგი იქნება სგდ-ს მიერ შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების III პროექტით გათვალისწინებულ სამუშაოებზე ტექნიკური ზედამხედველობის განუყოფელი ნაწილი. სგდ პასუხისმგებელი იქნება ყველა მოქმედი სამუშაო უბნიდან ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან შესაბამისობის ამსახველი დასურათებული ყოველთვიური ანგარიშების წარმოდგენაზე. ადგილ-სპეციფიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით უნდა მომზადდეს ბუნებრივი გარემოსა და სოციალური მენეჯმენტის განხორციელების ანგარიშები, რაც უნდა დაერთოს მსოფლიო ბანკისათვის გასაგზავნ პროექტის ზოგადი მიმდინარეობის

ანგარიშებს. ნებისმიერი სახის კატასტროფები, გაუთვალისწინებელი შემთხვევები, მოულოდნელად აღმოცენებული გარემოსდაცვითი საკითხები ან სპეციფიკური ხასიათის პრობლემები დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს მსოფლიო ბანკს, რეგულარული ანგარიშგების გრაფიკის განურჩევლად.

3. საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის (სგდ) მიერ გამოყენებული გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების პროცედურები

სგდ პასუხისმგებელია ჯეროვნად გამოიყენოს გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების ღონისძიებები. სგდ-ს მიერ გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების ღონისძიებების დაცვა უნდა ითვალისწინებდეს, რომ (i) ყველა სარეაბილიტაციო საგზაო მონაკვეთისათვის არსებობდეს დამაკმაყოფილებელი ადგილ სპეციფიკური გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმები და ბუნებრივი გარემოსა და სოციალური ზემოქმედების შეფასების ანგარიშები და საჭიროების შემთხვევაში განსახლების სამოქმედო გეგმები (გსგ); (ii) არსებობდეს საჭირო ნებართვები ნაგვის/ნარჩენების მოსათავსებლად, ქვის სამტეხლოსათვის და კარიერებისათვის, ასფალტის/ბეტონის ქარხნის მუშაობისათვის, და ამ საჭიროებიდან გამომდინარე; (iii) ადგილ სპეციფიკური გზებში და გსგ-ებში გათვალისწინებული შემამსუბუქებელი ღონისძიებების სათანადო გამოყენება სამუშაოების მიმდინარეობისას და მათი დასრულებისთანავე; და (iv) შრომის უსაფრთხოების კანონის დაცვა ისევე როგორც მოძრაობის უსაფრთხოებისა და ფეხით მოსიარულეთა მოძრაობის უსაფრთხოების დაცვა სამშენებლო მოედანზე და მის შემოგარენში.

ამ სტანდარტების დასაკმაყოფილებლად სგდ-მ უნდა შეიმუშაოს ადგილ სპეციფიკური ბუნებრივი და სოციალური გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშები, საჭიროებისამებრ, და გზებები ყველა იმ საგზაო მონაკვეთებისათვის, რომლებიც შეირჩა სარეაბილიტაციოდ, უზრუნველყოს გზების ჩართვა სარეაბილიტაციო სამუშაოების სატენდერო დოკუმენტებში და მათი გათვალისწინება სამუშაოების კონტრაქტებში, შეინარჩუნოს სამუშაოების გარემოსდაცვითი მონიტორინგის ეფექტური მექანიზმი. სგდ შეძლებს ამ ფუნქციების განხორციელებას განსახლებისა და გარემოს დაცვის სამმართველოს მეშვეობით, რომელიც შედგება შესაბამისი განათლებით და პროფესიული უნარ-ჩვევებით დაკომპლექტებული თორმეტი თანამშრომლისგან, ასევე საერთაშორისო გამოცდილების მქონე კონსულტანტების დახმარებით, რომლებიც დაქირავებული არიან ტექნიკური ზედამხედველობისთვის. ეს ღონისძიებები გამოიზრუნავს სგდ-ს გადაუდებელი ზოგადი ინსტიტუციონალური საჭიროების დასაკმაყოფილებლად, ასევე იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იქნას სგდ-ს მიერ SLRP III-ისა და სხვა მიმდინარე სამუშაოების შეუფერხებელი

განხორციელება ბანკის მხარდაჭერით. სგდ-მ უნდა განახორციელოს გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი ანგარიშების გარემოსდაცვითი შესაბამისობისა და შესრულების მონიტორინგი და შეფასება. პოლიტიკის განხორციელების, შესრულებისა და ეფექტურობის მონიტორინგი იქნება დაქირავებული ინჟინრების/კონსულტანტების პასუხისმგებლობა.

IV. მოსალოდნელი რისკები და მათი შემსუბუქება

4.1. გარემოზე პოტენციური ზემოქმედება

SLRP III მხარს უჭერს არსებული გზების სარეაბილიტაციო სამუშაოებს არსებული განთვისების ზოლში, გზის სავალი ნაწილის შესამჩნევი გაფართოების ან მიმართულების შეცვლის გარეშე. ამ გზების უმეტესობა გადის მნიშვნელოვნად ტრანსფორმირებულ ლანდშაფტზე, მნიშვნელოვანი ჰაბიტატებისაგან და ბიოლოგიურად მრავალფეროვანი ადგილებისაგან მოშორებით.

სარეაბილიტაციოდ მოაზრებული რამოდენიმე საგზაო მონაკვეთი სხვა მონაკვეთებთან შედარებით გადის რთულ მთაგორიან რელიეფზე და სენსიტიურ ადგილებში. ამ ადგილებში სამუშაოების ორგანიზაცია საჭიროებს ტრანსპორტის მოძრაობის რეგულირების/მართვის გონივრულ გადაწყვეტას, სამშენებლო მანქანებისა და მექანიზმების სწორ მუშაობას, მუშების მიერ პერსონალური უსაფრთხოების წესების მკაცრ დაცვას, და ანტი-ეროზიული ტექნიკის გამოყენებას.

ტურისტული დანიშნულების ადგილებთან მისასვლელი გზების რეაბილიტაცია საჭიროებს განსაკუთრებულ ყურადღებას სამუშაოების დასრულებისას დასუფთავებისა და ლანდშაფტის ჰარმონიზაციის თვალსაზრისით, ისე რომ, ობიექტის ესთეტიური მახასიათებლები არ იქნეს შელახული.

გურჯაანი-ბაკურციხის შემოვლით გზაზე სამუშაოები მოიცავს საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო ნაგვის საბოლოო გატანას და გათავისუფლებას, რომელიც დაყრილია გზის გასწვრივ ათწლეულების მანძილზე, ვინაიდან ამ გზის მშენებლობა მიტოვებული იქნა მიმართულების გაწმენდისა და გზის საფუძვლის მოწყობის შემდეგ. ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება უნდა განხორციელდეს, რათა გამოვლენილი იქნას ნაგვის ზუსტი მოცულობა და შემადგენლობა, ასევე სხვადასხვა ტიპის ნარჩენების დაცალკეების აუცილებლობა და მათი მართვა შესაბამისი უსაფრთხოების ღონისძიებების გამოყენებით.

მოსალოდნელია, რომ გზის სხვა დანარჩენ მონაკვეთებზე პოტენციური გარემოსდაცვითი პრობლემები იქნება უმნიშვნელო და მცირე მასშტაბიანი სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის დამახასიათებელი, რომელიც ძირითადად მოიცავს: სამუშაო ბანაკებში და მექანიზმების განთავსების ადგილას სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნაგვის მართვას, ბუნებრივი სამშენებლო მასალების (გრუნტი/ხრეში/ქვიშა) წყაროს, ასფალტის/ბეტონის პატარა ქარხნების მუშაობას, სამშენებლო მანქანა-მექანიზმების რემონტი/მუშაობას. ყოველივე ამის შემამსუბუქებელი ღონისძიებები აღწერილი უნდა იყოს დეტალურად ადგილ სპეციფიურ გზებში, რომელიც უნდა მომზადდეს, განიხილოს, განთავსდეს და დამტკიცდეს ინდივიდუალური ინვესტიციისათვის.

4.2. პოტენციური სოციალური ზეგავლენა

SLRP III პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი არ არის დიდი ოდენობით მიწების ათვისება და მოსახლეობის ფიზიკური გადაადგილება; პროექტი არ აფინანსებს ახალი გზის მშენებლობას და რეაბილიტაციას. მიუხედავად ამისა, შესაძლოა საჭირო გახდეს მცირედი მიწების ათვისება არსებული განთავსების ზოლის გასწვრივ არსებული განთავსების ზოლის გეომეტრიული სტანდარტების გასაუმჯობესებლად, რის შედეგადაც უზრუნველყოფილი იქნა დრენაჟისათვის სათანადო სივრცე, გაიზარდება გზის დამატებითი უსაფრთხოების საშუალებები როგორცაა ტროტუარები, გზაჯვარედინები, თვალამრიდები, და დამცავი ბარიერები. დამატებით, მიწების გამოსყიდვა შესაძლოა აუცილებელი შეიქმნეს გაუთვალისწინებელი შემთხვევების პირობებში, როგორცაა მეწყერი, სადაც ძველი მიმართულების რეკონსტრუქცია ფაქტიურად შეუძლებელი იქნება.

ყველა ამ მიზეზის და გამო, და უფრო მეტად კი უსაფრთხოების გამო, მომზადდა განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო-დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს სპეციფიური განსახლების სამოქმედო გეგმების შემუშავებასა და განხორციელებას საჭიროებისამებრ.

პროექტი არ გამოიწვევს მოსახლეობის ან ოჯახების ფიზიკურ გადაადგილებას. პროექტის შედეგად არცერთი პირი არ დაკარგავს საარსებო წყაროს ან სამსახურს. უფრო მეტიც, ახალგაზრდებისათვის, ადგილობრივი სურსათის მომწოდებლებისთვის და საკვებით მოვაჭრეთათვის გაჩნდება სამუშაო შესაძლებლობები. სარეაბილიტაციო გზებზე სადემარკაციო სამუშაოები უკვე ჩატარებულია და თავისუფალია რაიმე სახის ხელოვნური ნაგებობებისგან/შენობებისგან და მიწის ნაკვეთებისგან, რომელიც გამოიყენება სოფლისმეურნეობის დანიშნულებისათვის. სამშენებლო სამუშაოებს არანაირი ნეგატიური ზეგავლენა არ ექნება საზოგადოებაში მოწყვლად ჯგუფზე

(როგორებიც არიან ხანდაზმულები, შრომისუნარონი, ქალები, ბავშვები და უმცირესობები). პროექტს არ გააჩნია ნიშანდობლივი ნეგატიური გავლენა ან ზემოქმედება რომელიმე მოწყველად ჯგუფზე, დროებითი ნეგატიური გავლენა როგორცაა ჰაერის დაბინძურება (მტვერი, ემისია), ხმაური და ვიბრაცია, რაც გამოწვეულია მზიმეწონიანი მანქანების ინტენსიური მუშაობით, ასევე საირიგაციო არხების და საძოვრებზე მისასვლელი გზების, და აშ დაზიანება იქნება მინიმუმამდე დაყვანილი. დასახლებული ადგილების სიახლოვეს სამუშაო საათები იქნება შეზღუდული -7 საათიდან 21 საათამდე 500 მ დაშორებით მომიჯნავე დასახლებული ადგილიდან. სამუშაოები არ განხორციელდება შაბათ-კვირას და საყოველთაო დასვენების დღეებში. საირიგაციო არხებისა და საძოვრებთან მისასვლელი გზების ადგილმდებარეობა შეფასდება წინასწარ სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე.

თუ პროექტის ფარგლებში საჭიროა მიწის გამოსყიდვა, მაშინ ის უნდა განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის OP4.12 გათვალისწინებით. პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ყველა პირისათვის კომპენსირება მოხდება ადგილმონაცვლეობის კოეფიციენტით და მიიღებენ შესაბამის ფულად დახმარებას ზემოქმედების სიმკაცრისა და მოწყვადობის სტატუსის გათვალისწინებით. მიწების ათვისება SLRP III პროექტის ფარგლებში ეფუძნება შემდეგ პრონციპებს:

- გზის მშენებლობა ისე უნდა განხორციელდეს, რომ ხალხის ფიზიკური გადაადგილება მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი, და შერჩეულმა მიმართულებამ მინიმალურად უნდა გამოიწვიოს კერძო საკუთრებაში ან საზოგადო საკუთრებაში არსებული მოსავლიანი მიწის ათვისება;
- პროექტირების ისეთი სტანდარტების მიღება, რაც მინიმუმამდე შეამცირებს მიმდებარე ტერიტორიებზე მიწათსარგებლობაზე შეზღუდვების დაწესებას.
- წინამდებარე განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო-დოკუმენტის განმარტებითი ცხრილის შესაბამისად კომპენსაციის განსაზღვრის სამართლიანი და გამჭვირვალე პროცედურების შემუშავება შემდეგი შემთხვევებისთვის: (i) მშენებლობის პროცესში მიწის/ქონების დროებითი დაკარგვა; (ii) მიწისა და ქონების მუდმივი შესყიდვა; (iii) კორიდორის მიმდებარე ტერიტორიებზე მიწათსარგებლობაზე შეზღუდვების დაწესება.
- მიწის ათვისება (ან მიწათსარგებლობის უფლების) მოლაპარაკებებით მიღწეული შეთანხმების საფუძველზე, უკიდურეს შემთხვევაში “საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის კერძო საკუთრების არანებაყოფლობითი გასხვისების შესახებ” მთავრობის უფლების გამოყენებით;
- მშენებლობის დასრულებისთანავე მიწის აღდგენა წინანდელ მდგომარეობასთან მაქსიმალურად მიახლოებით, იმ შემთხვევაში თუ იყო მიწის სარგებლობის დროებითი შეჩერება, რათა მიწის

მესაკუთრებს/მოსარგებლებს/მოიჯარებს საშუალება მიეცეთ სრულყოფილად განაახლონ საქმიანობა, რომელსაც ეწეოდნენ პროექტის დაწყებამდე.

- პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ხალხისა და თემების მაქსიმალურად ინფორმირება პროექტისა და იმ პროცესის შესახებ, რაც მიწის განთვისებას და კომპენსაციებს ახლავს, ამ საკითხებთან დაკავშირებით მათ უფლებებში და პრეტენზიების დაკმაყოფილების საშუალებებში გარკვევა.
- პროექტის ზემოქმედებას დაქვემდებარებული (პზდ) ადამიანების საჩივრების სათანადოდ განხილვის უზრუნველყოფა და განსახლების პოლიტიკის ჩარჩოდოკუმენტში მოცემული პრინციპების შესაბამისად მოგვარება.
- პროექტის ზემოქმედებას დაქვემდებარებული (პზდ) ყველა პირი, საკუთრების სამართლებრივი სტატუსის განურჩევლად, მიიღებს სხვადასხვა სახის დახმარებას საკომპენსაციო უფლებამოსილების მატრიცაში ასახული პრინციპების გათვალისწინებით, მათთვის ცხოვრების საარსებო წყაროს შენარჩუნებასა და პროექტის განხორციელებამდე არსებული საცხოვრებელი პირობების აღდგენაში დახმარების გაწევის მიზნით. მიწების დაკარგვისათვის კომპენსაციები არ გაიცემა იმ პირებზე, რომლებიც არაღებულად ფლობენ მიწებს, მაგრამ კომპენსაციას მიიღებენ საკუთარი ფულადი სახსრებით შექმნილი სხვა აქტივების დაკარგვის შემთხვევაში და ისეთი შემოსავლის დაკარგვისათვის, რომელიც მათთვის საარსებო წყაროს წარმოადგენდა. განსახორციელებელი ღონისძიებები დეტალურად განისაზღვრება აღწერისა და სოციალურ-ეკონომიკური კვლევის საფუძველზე, რომელიც ჩატარდება განსახლების სამოქმედო გეგმის შემუშავების შემდეგ.
- პროექტის ზემოქმედებას დაქვემდებარებულ (პზდ) პირებს უნდა ეცნობოთ პროექტის განხორციელების გრაფიკი და გაეწიონ კონსულტაცია მიწის ათვისებაზე, ქონებისთვის მიყენებული ზარალისა და მისი დაკარგვის პრინციპებზე.
- აქტივებზე მიყენებული ზარალი, როგორცაა ნათესების, ხეების, ღობეების და ჯიხურების დაკარგვა, ასევე შემოსავლის დაკარგვა, მოსავლის დაკარგვის ჩათვლით იქნება მინიმუმამდე დაყვანილი და სადაც გარდაუვალია კომპენსირებული იქნება, განურჩევლად მესაკუთრეობის სამართლებრივი სტატუსისა, გსგ-ში მოცემული საკომპენსაციო უფლებამოსილების მატრიცის შესაბამისად.

კონსულტაცია და მონაწილეობა არის მნიშვნელოვანი პროცესი, რომლის საშუალებითაც დაინტერესებული მხარეები ზეგავლენას ახდენენ და მონაწილეობას იღებენ განვითარების ინიციატივების, ასევე გადაწყვეტილებების

და რესურსების კონტროლში, რაც გავლენას ახდენს მათზე. ეს არის ორმხრივი პროცესი, სადაც აღმასრულებელი ორგანოები, პოლიტიკის შემქმნელები, ბენეფიციარები და პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირები განიხილავენ და ერთმანეთს უზიარებენ თავიანთ მოსაზრებებს პროექტირების პროცესში. კონსულტაციები და მონაწილეობა უმნიშვნელოვანესი პრინციპი იყო დეტალური პროექტის დაგეგმარებისას და მომზადებისას. მსოფლიო ბანკის OP4.12 დიდ უპირატესობას ანიჭებს საჯარო შეხვედრებს და ხალხის ხმის/აზრის დაცვაში მონაწილეობას და უზრუნველყოფს, რომ ხალხის აზრი გათვალისწინებული იქნას დიზაინში და განხორციელდეს პროექტი სოციალური და გარემოსდაცვის მოთხოვნების დაცვით. საქართველოს კანონი ასევე დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს კონსულტაციებსა და შეტყობინებებს, რათა უზრუნველყოფილი იქნას ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირების მონაწილეობა ამ პროცესში. ამ კონსულტაციების ძირითადი მიზანია პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ინფორმირება, ერუდირება, კონსულტაციების გაწევა; მათ უფლება უნდა ჰქონდეთ აქტიურად მიიღონ მონაწილეობა გზების გაუმჯობესების პროცესში და სოციალური და განსახლების გეგმის მომზადებაში; ასევე აუცილებელია შესაძლო ნეგატიური გავლენის შემსუბუქება და მინიმუმადე დაყვანა და პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირებისათვის სარგებელის მოტანა.

დანართი 1.

**გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმის კითხვარი მცირემაშტაბიანი საგზაო
სამშენებლო ან სარეაბილიტაციო პროექტებისათვის**

გმგ-ს კითხვარის გამოყენების საერთო ძირითადი პრინციპები

დაბალ-რისკიანი სამშენებლო პროექტებისათვის, ევროპისა და ცენტრალური აზიის უსაფრთხოების გუნდმა შეიმუშავა ალტერნატიული გმგ-ს (გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმა) ფორმატი, რაც საშუალებას იძლევა, რომ მსოფლიო ბანკის ძირითად გარემოსდაცვის უსაფრთხოების მოთხოვნების უფრო რაციონალიზირებული მიდგომა წინა პლანზე წამოწეულიყო პროექტებში, რომლებიც (ა) მოცულობით პატარა ან დაგეგმილი სამუშაოების ხასიათიდან გამომდინარე გააჩნიათ გარემოზე პოტენციურად ნაკლები ზემოქმედება, (ბ) განთავსებულია გარემოს შეფასებისა და მენეჯმენტის სისტემის კარგად ოპერირებად ქვეყნებში. კითხვარის ტიპის ფორმატი შემუშავებული იქნა იმისათვის, რომ მოხდეს რეკომენდებული ნორმების აღიარება და დანერგვა, რაც უნდა შეესაბამებოდეს მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკით განსაზღვრულ მოთხოვნებს.

გმგ-ის კითხვარის ფორმატი ცდილობს მოიცავს პატარა, ლოკალური ზემოქმედების ან მარტივი, დაბალი რისკის მქონე სამშენებლო კონტრაქტების ძირითადი დამახასიათებელი შემამსუბუქებელი ღონისძიებები. აღნიშნული ფორმატი იძლევა გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმის ძირითად ელემენტებს, რათა მოხდეს OP4.01-ით გათვალისწინებული B კატეგორიის პროექტებისათვის მსოფლიო ბანკის გარემოს შეფასების მინიმალური მოთხოვნების დაკმაყოფილება. ამ კითხვარის მიზანია, რომ მარტივი სამშენებლო კონტრაქტის კონტრაქტორებსა და ზედამხედველ ინჟინრებს შესთავაზოს პრაქტიკული, კონკრეტული და განხორციელებადი სახელმძღვანელო. ის შეესაბამება უნდა იქნას საბოლოო პროექტირების ეტაპზე და ცაკლე ან სახელმწიფო კანონის ფარგლებში მომზადებულ სხვა გარემოსდაცვით დაოკუმენტთან (მაგ: ბუნებრივი გარემოს შეფასების ანგარიში) ერთად უნდა წარმოადგენდეს სატენდერო დაოკუმენტებისა და საბოლოოდ სამუშაოების კონტრაქტების განუყოფელ ნაწილს.

გმგ კითხვარს გააჩნია შემდეგი პარაგრაფები:

ნაწილი I მოიცავს აღწერილობით ნაწილს, რომელიც ახასიათებს პროექტს, განსაზღვრავს ინსტიტუციონალურ და მარეგულირებელ ასპექტებს, აღწერს ტექნიკური პროექტის შინაარსს, ხაზს უსვამს პოტენციალის შექმნის პოტენციურ საჭიროებას და მოკლედ აღწერს საჯარო კონსულტაციების პროცესს. ეს პარაგრაფი დაახლოებით უნდა იყოს ორი გვერდი. საჭიროებისდა მიხედვით დამატებითი ინფორმაციისათვის შესაძლოა დაემატოს დანართები.

ნაწილი II მოიცავს პოტენციური გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების სკრინინგის კითხვარს, სადაც ღონისძიებები და პოტენციური გარემოსდაცვითი საკითხები შეიძლება შემოწმდეს მარტივი დიახ/არა პრინციპით. თუ რომელიმე ღონისძიება/საკითხი ინიცირებული იქნება “დიახ“-ის მონიშვნით, მაშინ მომდევნო გ ნაწილის ცხრილში უნდა მოსდევდეს შესაბამისი პარაგრაფის მითითება, რომელიც უნდა ასახავდეს ზუსტად ჩამოყალიბებულ გარემოსდაცვით და სოციალურ მენეჯმენტსა და შემამსუბუქებელ ღონისძიებებს.

ნაწილი III წარმოადგენს გარემოსდაცვით შემამსუბუქებელ გეგმას, რასაც მოსდევს ბ ნაწილში ინიცირებული ღონისძიებების სათანადო შესრულება. მას აქვს იგივე ფორმატი, რაც საჭიროა გმგ-ებისათვის, რომელიც მომზადდა B კატეგორიის პროექტებისათვის სტანდარტული უსაფრთხოების პოლიტიკის მოთხოვნების გათვალისწინებით.

ნაწილი IV მოიცავს მონიტორინგის მარტივ გეგმას, რაც საშუალებას აძლევს როგორც კონტრაქტორს ასევე უფლებამოსილ ორგანოს და მსოფლიო ბანკის სპეციალისტებს მონიტორინგი გაუწიონ გარემოს მენეჯმენტის და დამცავი ღონისძიებების ჯეროვან შესრულებას და დროულად აღმოაჩინონ ხარვეზები და უზუსტობები.

ბ და გ ნაწილი გვთავაზობს კონკრეტულ და აუცილებლად განსახორციელებელ გარემოსდაცვით და სოციალურ ღონისძიებებს, რომელიც გასაგებია არა სპეციალისტებისთვისაც (როგორცაა კონტრაქტორის მშენებლობის მენეჯერები) და ადვილია შესამოწმებლად და შესასრულებლად. გმგ-ები უნდა შევიდეს მოცულობათა უწყისებში და განხორციელდება უნდა განფასდეს პრეტენდენტების მიერ. დ ნაწილი ასევე განხრახ ჩამოყალიბდა მარტივად, რაც საშუალებას იძლევა, რომ ძირითადი პარამეტრების მონიტორინგი განხორციელდეს საშუალო არითმეტიკითა და არასპეციალისტი პერსონალის მიერ.

გარემოსდაცვითი ანგარიშები

გარემოსდაცვითი ანგარიშების ფორმა მომზადდა გმგ-ს შემამსუბუქებელი ღონისძიებების მიხედვით. მისი ფორმატი ცდილობს მოიცვას პატარა, ლოკალური ზემოქმედების ან მარტივი, დაბალი რისკის მქონე სამშენებლო კონტრაქტების ძირითადი დამახასიათებელი შემამსუბუქებელი ღონისძიებები. აღნიშნული ფორმატი იძლევა გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმის ძირითად ელემენტებს, რათა მოხდეს OP4.01-ით გათვალისწინებული B კატეგორიის

პროექტებისათვის მსოფლიო ბანკის გარემოს შეფასების მინიმალური მოთხოვნების დაკმაყოფილება. ამ ფორმის მიზანია, რომ მარტივი სამშენებლო კონტრაქტის კონტრაქტორებსა და ზედამხედველ ინჟინრებს შესთავაზოს პრაქტიკული, კონკრეტული და განხორციელებადი სახელმძღვანელო. ის შევსებული უნდა იქნას პროექტირების საბოლოო ეტაპზე და ან ცალკე ან სახელმწიფო კანონის ფარგლებში მომზადებულ სხვა გარემოსდაცვით დოკუმენტთან (მაგ: გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშები) ერთად უნდა წარმოადგენდეს სატენდერო დოკუმენტაციის განუყოფელ ნაწილს და საბოლოო ჯამში კი სამუშაოების კონტრაქტების ნაწილს.

სარჩევი

- ა) პროექტთან და ობიექტთან დაკავშირებული ზოგადი ინფორმაცია
- ბ) უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია
- გ) შემამსუბუქებელი ღონისძიებები
- დ) მონიტორინგის გეგმა

ნაწილი I: პროექტთან და ობიექტთან დაკავშირებული ზოგადი ინფორმაცია

ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები				
ქვეყანა				
პროექტის სახელწოდება				
პროექტის მაშტაბი და ღონისძიებები				
საორგანიზაციო საკითხები (სახელი და საკონტაქტო ინფორმაცია)	მსოფლიო ბანკი (პროექტის ჯგუფის ხელმძღვანელი)	პროექტის მენეჯმენტი	ადგილობრივი მონაწილე მხარე და/ან მიმღები	
განხორციელება (სახელი და საკონტაქტო ინფორმაცია)	გარემოსდაცვის ზედამხედველი	ადგილობრივი ზედამხედველი	ადგილობრივი ინსპექცია	კონტრაქტორი
ობიექტის აღწერა				
ობიექტის დასახელება				
ობიექტის ადგილმდებარეობის აღწერა				
ვინ არის მიწის მესაკუთრე?				
გეოგრაფიული, ფიზიკური, ბიოლოგიური, გეოლოგიური ჰიდროგრაფიული და სოციო-ეკონომიკური გარემოს აღწერა				
მასალების მოპოვების ადგილმდებარეობა და მანძილი, განსაკუთრებით ინერტული მასალების, წყლის, ქვების				
კანონმდებლობა				
საპროექტო ღონისძიებებთან დაკავშირებული ნაციონალური და ადგილობრივი კანონმდებლობა და ნებართვები				
საჯარო შეხვედრები				

განსაზღვრეთ სად და როდის
ჩატარდა საჯარო შეხვედრა

დანართები

საჯარო შეხვედრების ოქმი;

შეთანხმება ნარჩენების განთავსების შესახებ;

კარიერების ლიცენზია (საჭიროებისამებრ);

ასფალტის ქარხნის საექსპლუატაციო შეთანხმება (საჭიროებისამებრ);

სხვა (საჭიროებისამებრ);

გზის რუკა

ნაწილი II: დამცავი პოლიტიკის დოკუმენტების სკრინინგი და მათი ამოქმედების პირობები

გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების სკრინინგი უსაფრთხოების პოლიტიკის ასამოქმედებლად			
	სამუშაოები/საკითხი	სტატუსი	გამშვები მექანიზმი
მოიცავს თუ არა ობიექტზე მიმდინარე სამუშაოები შემდეგიდან რომელიმე ქმედებას?	ა. გზების რეაბილიტაცია	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „ა“
	ბ. ახალი მცირემაშტაბიანი საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „ა“
	გ. გავლენა ზედაპირულ სადრენაჟო სისტემაზე	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „ბ“
	დ. ისტორიული ნაგებობა(ები) და ოლქები	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „გ“
	ე. მიწების შესყიდვა ¹	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „დ“
	ვ. სახიფათო ან ტოქსიკური მასალები ²	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „ე“
	ზ. ზეგავლენა ტყეებზე და/ან დაცულ ტერიტორიებზე	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „ვ“
	თ. აუფეთქებელი ჭურვების არსებობის რისკი	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „ზ“
	ი. სატრანსპორტო მოძრაობისა და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება	[] დიახ [] არა	თუ „დიახ“ იხ. ნაწილი „თ“

¹ მიწების შესყიდვა მოიცავს ხალხის ადგილმონაცვლეობას, ცხოვრების წესის შეცვლას, ეს ეხება იმ მიწას რომლის შესყიდვა/გადაცემა მოხდა და გავლენა აქვს იმ პირებზე, ვინც ცხოვრობს და/ან უკანონოდ იმყოფება და/ან ეწევა ბიზნეს საქმიანობას (ჯისურები) იმ მიწაზე, რომლის შეძენაც მოხდა.

² ტოქსიკური/სახიფათო მასალები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით: ასბესტი, ტოქსიკური საღებავები, მანეგ გამსხნელი ნივთიერებები, ტყვიის შემცველი საღებავების მოცილება და სხვა.

ნაწილი III: უმეამსუბუქებელი ღონისძიებები

საქმიანობა	პარამეტრები	შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი
<p>0. ზოგადი პირობები</p>	<p>შეტყობინება და მუშათა უსაფრთხოება</p>	<p>(ა) ადგილობრივი მშენებლობის და გარემოს დაცვის ინსპექციის და დგილობრივი თემის წარმომადგენლები ინფორმირებული უნდა იყვნენ მოსალოდნელი სამუშაოების შესახებ.</p> <p>(ბ) საზოგადოებას ინფორმაცია მიეწოდება სამუშაოების შესახებ მედიის საშუალებით და/ან საჯაროდ ხელმისაწვდომ ობიექტებზე (მათ შორის სამშენებლო მოედანი) სათანადო შეტყობინების გაგზავნის გზით.</p> <p>(გ) გზის მშენებლობისა და რეაბილიტაციისათვის საჭირო ყველა იურიდიული ნებართვა უნდა იქნას მოპოვებული.</p> <p>(დ) კონტრაქტორი ფორმალურად უნდა იყოს თანახმა, რომ სამუშაოები განხორციელდება უსაფრთხოდ და დისციპლინირებულად, რათა შემცირდეს ზემოქმედება ახლომდებარე მოსახლეობაზე და გარემოზე.</p> <p>(ე) მუშათა პირადი უსაფრთხოების ადჰურვილობები (PPE) უნდა შეესაბამებოდეს საერთაშორისო სტანდარტებს (ყოველთვის უნდა ატარონ ჩაფხუტები, საჭიროებისამებრ ნიღბები და უსაფრთხოების სათვალე, დამცავი ფეხსაცმელები).</p> <p>(ვ) სამშენებლო მოედანზე განთავსებული შესაბამი მაჩვენებელი ნიშნები შეახსენებს მუშებს ძირითადი წესებისა და ნორმების შესახებ.</p>
<p>ა. ძირითადი სარეაბილიტაციო და/ან სამშენებლო ღონისძიებები</p>	<p>ჰაერის ხარისხი</p>	<p>(ა) მიწის სამუშაოების დროს მტვრის კონტროლი უნდა განხორციელდეს მაგ. ნიადაგის მორწყვით ან დატენიანებით.</p> <p>(ბ) ნანგრევები, ამოღებული მიწა და აგრევატები უნდა განთავსდეს კონტროლირებად ტერიტორიაზე და პერიოდულად მთიერწყას, რათა შემცირდეს მტვრის წარმოშობა.</p> <p>(გ) პნევმატური ბურღვის ან საფარის მტვრევის და გზის საფუძვლების დაშლის სამუშაოების დროს წარმოქმნილი მტვერი უნდა შემცირდეს მორწყვის საშუალებით და/ან ობიექტზე უნდა დამონტაჟდეს მტვრის საკონტროლო მოწყობილობები.</p> <p>(დ) მიმდებარე ტერიტორიაზე (ტროტუარი, გზა) არ უნდა განთავსდეს სამშენებლო ნარჩენები და მიწა, რათა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი მტვრის წარმოქმნის რისკები.</p> <p>(ე) სამშენებლო ნარჩენების/ნაგვის ღიად დაწვა არ დაიშვება სამშენებლო მოედანზე.</p> <p>(ვ) მანქანა-დანადგარები შესაბამისობაში უნდა იყოს ემისიების წარმოშობის რეგულაციებთან, უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს სათანადო ტექნიკური რემონტი და მომსახურება და მოედანი თავისუფალი უნდა იყოს ზედმეტი უქმად მდგომი სამშენებლო მანქანებისგან.</p>

	<p>ხმაური</p>	<p>(ა) მშენებლობით გამოწვეული ხმაური შეიზღუდება ნებართვით დადგენილ გარკვეული დროებში.</p> <p>(ბ) გენერატორების, ჰაერის კომპრესორების და სხვა მექანიკური დანადგარების ძრავის თავსახურები მუშაობის პერიოდში დაკეტილი უნდა იყოს და დანადგარები უნდა განთავსდეს დასახლებული პუნქტებიდან რაც შეიძლება შორს.</p>
	<p>წყლის ხარისხი</p>	<p>(ა) ობიექტზე გატარდება ეროზიისა და სედიმენტების კონტროლის შესაბამისი ღონისძიებები, როგორცაა მაგალითად: თივის ზვინები და/ან შლამსაჭერი, რათა თავიდან იქნეს აუცილებელი ნალექის სამშენებლო მოედნიდან გამოტანა, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ადგილობრივი საკანალიზაციო სისტემების, ახლომდებარე დედეების და მდინარეების დაზიანება.</p>
	<p>ნარჩენების მართვა</p>	<p>(ა) ნარჩენების მოსაგროვებელი და გადასაყრელი ადგილები განსაზღვრული უნდა იყოს ყველა ტიპის ნარჩენისთვის, რომელიც წარმოიშება მიწის სამუშაოების, დემონტაჟისა და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად.</p> <p>(ბ) მშენებლობის და დემონტაჟის შედეგად დარჩენილი მინერალური ნაგავი/ნარჩენები უნდა განცალკევდეს საერთო, ორგანული, თხევადი და ქიმიური ნარჩენებისგან და ადგილზე დახარისხდეს და შეიქმნას შესაბამისი შემნახველი კონტეინერები.</p> <p>(გ) სამშენებლო ნარჩენებს მოაგროვებს და გაიტანს ლიცენზირებული კომპანია.</p> <p>(დ) იმისათვის, რომ გაკონტროლდეს ნარჩენების განთავსების სისწორე და შესაბამისობა, საჭიროა მოხდეს ნაგვის გატანის ჩანაწერის წარმოება.</p> <p>(ე) შესაძლოა მშენებელმა ხელმეორედ გამოიყენოს და რეციკლირება გაუკეთოს ვარგის მასალებს (გარდა აზბესტის შემცველი მასალებისა).</p>
<p>ბ. გავლენა ზედაპირულ სადრენაჟო სისტემაზე</p>	<p>წყლის ხარისხი</p>	<p>(ა) ადგილი არ უნდა ჰქონდეს გრუნტის წყლების არაკონტროლირებად ამოღებას, არც ტექნიკური წყლების, ცემენტის ხსნარის ან სხვა დაზიანებული წყლების არაკონტროლირებად დაცლას მიწაზე ან ახლომდებარე მდინარეში ან დედეში; კონტრაქტორმა უნდა მოიპოვოს ყველა საჭირო ლიცენზია და ნებართვა წყლის მოსაპოვებლად და შემდგომ გამოყენებული წყლის გადასადგურებლად სახელმწიფო გამდინარე წყლების სტემაში.</p> <p>(ბ) სათანადო კანალიზაციის სისტემა ისე უნდა მოეწყოს, რომ სამშენებლო სამუშაოებმა შლამით არ გაჭედოს, დააზიანდოს ან დაბლოკოს ან სხვაგვარად უარყოფითი ზეგავლენა არ იქონიოს ბუნებრივ ნაკადულებზე/დედეებზე, მდინარეებზე, წყალსატევებსა და ტბებზე.</p> <p>(გ) უნდა გატარდეს პრევენციული ღონისძიებები საწვავის, საპოხი მასალების და სხვა ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებების დაღვრის საწინააღმდეგოდ.</p> <p>(დ) სამშენებლო მანქანები და დანადგარები გაირეცხება მხოლოდ სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილებში, სადაც წყლის გადინება არ დააზიანებს წყლის შეკრების/რეზერვუარის</p>

		ზედაპირს.
გ. ისტორიული ძეგლი(ები)	კულტურული მემკვიდრეობა	<p>(ა) იმ შემთხვევაში თუ მშენებლობა ხორციელდება ისტორიული ნაგებობების სიახლოვეს, ან ისტორიულ უბანში, უნდა მოხდეს შეტყობინება და ადგილობრივი სახელისუფლებო ორგანოებიდან თანხმობის/ნებართვების აღება. ყველა სახის სამშენებლო სამუშაოები უნდა დაიგეგმოს და განხორციელდეს ადგილობრივი და ნაციონალური კანონმდებლობის შესაბამისად.</p> <p>(ბ) ექსკავირების ან მშენებლობის დროს უძველესი ხანის კულტურული ნაშთების ან სხვა შესაძლო არქეოლოგიური ნივთების აღმოჩენის შემთხვევაში აუცილებელია ამ ფაქტის დაფიქსირება და რეგისტრირება, პასუხისმგებელი ოფიციალური უწყებების საქმის კურსში ჩაყენება და სამუშაოების შეჩერება ან შეცვლა წარმოშობილი გარემოების გათვალისწინებით.</p>
დ. მიწების შესყიდვა	განსახლების სამოქმედო გეგმა/ჩარჩო-დოკუმენტი	<p>(გ) თუ მიწის ექსპროპრიაცია არ იყო მოსალოდნელი, მაგრამ საჭირო გახდა, ან ადგილი ექნება მიწის კანონიერი თუ უკანონო მესაკუთრის მხრიდან შემოსავლის გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს ბანკის პროგრამების ჯგუფის ხელმძღვანელს.</p> <p>(დ) უნდა განხორციელდეს დამტკიცებული მიწის შესყიდვის გეგმა/ჩარჩო-დოკუმენტი (თუკი ეს მოთხოვნილია პროექტით).</p>
ე. ტოქსიკური მასალები	ასბესტის მართვა	<p>(ა) სამშენებლო მოედანზე ასბესტის არსებობის შემთხვევაში, იგი მკაფიოდ უნდა მოინიშნოს როგორც სახიფათო მასალა.</p> <p>(ბ) შესაძლებლობის შემთხვევაში, ასბესტი სათანადო ნორმების დაცვით უნდა განთავსდეს კონტეინერებში და დაილუქოს მავნე ზეგავლენის მაქსიმალურად შემცირების მიზნით.</p> <p>(გ) გატანამდე (თუ გატანა აუცილებელია) ასბესტი უნდა დამუშავდეს დამატენიანებელი ნივთიერებით, რათა მაქსიმალურად შემცირდეს ჰაერში ასბესტის მტვრის ნაწილაკების მოხვედრა.</p> <p>(დ) ასბესტის მართვა და გატანა უნდა მოხდეს გამოცდილი და პროფესიონალი სპეციალისტების მიერ.</p> <p>(ე) ასბესტის დროებით შენახვის შემთხვევაში, ნარჩენები უსაფრთხოდ უნდა მოთავსდეს ჰერმეტიკულ კონტეინერებში და სათანადოდ მოინიშნოს. მიღებული იქნება უსაფრთხოების ზომები ობიექტიდან ასბესტის უნებართვოდ გატანის წინააღმდეგ.</p> <p>(ვ) არ შეიძლება ერთხელ გატანილი ასბესტის ხელშეორედ გამოყენება</p>
	ტოქსიკური / სახიფათო ნარჩენების მართვა	<p>(ა) სამშენებლო უბანზე სახიფათო და ტოქსიკური ნივთიერებების დროებითი შენახვა უნდა მოხდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც მითითებული იქნება ინფორმაცია შემადგენლობის, თვისებებისა და გამოყენების შესახებ.</p>

		<p>(ბ) სახიფათო ნივთიერებების შემცველი კონტეინერები დაღვრის თავიდან აცილების მიზნით უნდა მოთავსდეს ჰერმეტიკულ კონტეინერებში.</p> <p>(გ) ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს სპეციალური ლიცენზირებული გადაამტანების მიერ. ნარჩენები უნდა განთავსდეს ლიცენზირებულ ადგილას.</p> <p>(დ) არ მოხდება ტოქსიკური შემადგენლობის მქონე საღებავების ან გამხსნელების და ტყვიის შემცველი საღებავების გამოყენება.</p>
<p>გ. ტყეებზე, ჭაობიან და/ ან დაცულ ტერიტორიებზე ზეგავლენა</p>	<p>ეკოსისტემის დაცვა</p>	<p>(ა) არ უნდა მოხდეს იდენტიფიცირებული ბუნებრივი ჰაბიტატების, ჭაობიანი ადგილებისა და დაცული ტერიტორიების დაზიანება ან გამოყენება სამუშაოების მიმდინარეობის სიახლოვეს. მთელს პერსონალს მკაცრად ეკრძალება ნადირობა, სურსათის მოპოვება და გარემოსთვის ზიანის მომტანი სხვა ქმედებები.</p> <p>(ბ) უნდა მოხდეს სამშენებლო ღონისძიებების სიახლოვეს არსებული დიდი ზომის ხეების აღრიცხვა, მონიშვნა და შემოღობვა, მშენებლობის პერიოდში ხეებისა და მათი ფესვთა სისტემის მექანიკური ზემოქმედებისაგან დაცვის მიზნით.</p> <p>(გ) მიმდებარე ჭაობიანი ადგილები და ნაკადულები დაცული უნდა იყოს სამშენებლო უბნიდან სედიმენტების მოხვედრისა და ეროზიისაგან, რისთვისაც გამოყენებული იქნება თივის ზვინები და შლამდამჭერი მოწყობილობები.</p> <p>(დ) არ დაიშვება მიმდებარე ტერიტორიაზე და განსაკუთრებით დაცულ ტერიტორიაზე არალიცენზირებული კარიერების, ქვის სამტეხლოების ან ნაგავსაყრელების გამოყენება.</p>
<p>ზ. აუფეთქებელი საბრძოლო მასალების არსებობის რისკი (UXO)</p>	<p>ადამიანის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკები</p>	<p>(ა) ექსკავაციის სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორი უნდა დარწმუნდეს, რომ სამშენებლო უბანი შესაბამისი ორგანოების მიერ შემოწმებული და გასუფთავებულია ასაფეთქებელი მოწყობილობებისგან.</p>
<p>თ. სატრანსპორტო მოძრაობისა და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება</p>	<p>სამშენებლო ღონისძიებების პირდაპირი ან არაპირდაპირი გავლენა საზოგადოებრივ ტრანსპორტსა და ფეხით მოსიარულეებზე</p>	<p>(ა) ნაციონალური კანონმდებლობის შესაბამისად კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს სამშენებლო უბნის სათანადო უსაფრთხოება და მშენებლობასთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობის რეგულირება, რაც მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ საინფორმაციო და გამაფრთხილებელი ნიშნები, ბარიერები და მოძრაობის გადართვა: მშენებლობის ადგილზე უზრუნველყოფილი უნდა იყოს კარგი ხილვადობა და საზოგადოების გაფრთხილება შესაძლო რისკების შესახებ; ▪ სატრანსპორტო მოძრაობის მართვის სისტემა და თანამშრომელთა ტრეინინგი, განსაკუთრებით ობიექტთან მისვლისა და სამშენებლო უბნის სიახლოვეს დატვირთული მოძრაობის საკითხებზე. ფეხით მოსიარულეთათვის უსაფრთხო გასასვლელებისა და

		<p>გზაჯვარედინების უზრუნველყოფა იმ ადგილებში, სადაც მშენებლობა აფერხებს მოძრაობას;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ სამუშაო საათების რეგულირება ადგილობრივი მოძრაობის სქემას შესაბამისად, მაგ: პიკის საათებში ან საქონლის მოძრაობის დროს ძირითადი ტრანსპორტის გადაადგილების თავიდან აცილება. ▪ საჭიროების შემთხვევაში, საგზაო მოძრაობის აქტიური რეგულირება ობიექტზე გაწვრთნილი პერსონალის მიერ საზოგადოების უსაფრთხო გადაადგილებისათვის. ▪ მშენებლობის პერიოდში ახლომდებარე სამუშაო დაწესებულებებთან, მაღაზიებთან და საცხოვრებლებთან უსაფრთხო და შეუფერხებელი მისასვლელების უზრუნველყოფა
--	--	---

ნაწილი IV: მონიტორინგის გეგმა

№	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის, პარამეტრი, რომელზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (მიმდინარეობს პარამეტრის მონიტორინგი?)	ღირებულება (თუ არ შედის პროექტის ბიუჯეტში)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
მშენებლობის ფაზა							
1.							
2.							
3.							
...							
n.							
ექსპლუატაციის ფაზა							
1.							
2.							
3.							
...							

n.							
----	--	--	--	--	--	--	--

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შინაარსი

რეზიუმე (2-3 გვერდი)

წინასიტყვაობა

პროექტის აღწერა

გარემოსდაცვითი და სოციალური საფუძვლები

მოსალოდნელი ზეგავლენა და მისი შერბილება

გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმა

თავი 1. შესავალი

თავი 2. სამართლებრივი ჩარჩოები და პოლიტიკა

თავი 3. პროექტის აღწერა

თავი 4. ფიზიკური, ბუნებრივი და სოციალური გარემო

თავი 5. პოტენციური გარემოსდაცვითი და სოციალური გავლენა

თავი 6. ზეგავლენის შერბილება

თავი 7. გარემოსდაცვითი და სოციალური მენეჯმენტის გეგმა (ვერბალური ნაწილი)

დანართი 1. გარემოსდაცვითი და სოციალური მენეჯმენტის გეგმა (შემარბილებელი ზომებისა და მონიტორინგის ცხრილი)

დანართი 2. საჯარო შეხვედრების ოქმი

დანართი 3. გამოყენებული ლიტერატურა

დანართი 4. რუკები, დიაგრამები, სურათები

გარემოსდაცვითი და სოციალური გავლენის შემცირების გეგმა

ღონისძიება	პოტენციური გავლენა	შემამსუბუქებელი ზომები	შემსუბუქების ინდიკატორი	შემამსუბუქებელი ზომების ღირებულება	პასუხისმგებლობა ზემოქმედების შემცირებაზე
მშენებლობის ფაზა					
1.					
2.					
3.					
...					
n.					
ექსპლუატაციის ფაზა					
1.					
2.					
3.					
...					
n.					

გარემოსდაცვითი და სოციალური გავლენის შემცირების გეგმა

№	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდ ეს მონიტორინგი?)	სად (არის, პარამეტრი, რომელზე უნდა განხორციელდ- ეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელ დეს პარამეტრზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სისშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (მიმდინარეობს პარამეტრის მონიტორინგი?)	ღირებულე ბა (თუ არ შედის პროექტის ბიუჯეტში)	ვინ (არის პასუხსიმგებელი მონიტორინგზე?)
მშენებლობის ფაზა							
1.							
2.							
3.							
...							
n.							
ექსპლუატაციის ფაზა							
1.							
2.							
3.							
...							
n.							

ველზე განსახორციელებელი ყოველთვიური გარემოსდაცვითი მონიტორინგის ფორმა

ზოგადი ინფორმაცია	რიცხვი / თვე / წელი				
	ანგარიში მომზადებულია				
	სამშენებლო მოედნის დასახელება და ადგილმდებარეობა				
	კონტრაქტორის/ქვე-კონტრაქტორის დასახელება				
ნებართვები, ხელშეკრულებები	მშენებლობის პერიოდში კარიერების გახსნის ნებართვა	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	შენიშვნა
	სამშენებლო ნაგვის გატანის ხელშეკრულება	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	
	ნებართვა ასფალტის/ბეტონის ქარხნის მუშაოებაზე	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	
სამშენებლო ობიექტების მართვა	სამშენებლო მოედნის/ბანაკების სწორად განთავსება და მოვლა	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	
	საწვავის, ზეთების და სამშენებლო მასალების სწორად შენახვა	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	
	სამშენებლო მანქანა-მექანიზმების და მოწყობილობების (საწვავის, ზეთის, საპოხი მასალის და ა.შ. გაჟონვის თავიდან აცილება) სწორი ტექნიკური მომსახურება	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	
	სამშენებლო მოედანზე ადგილების წინასწარი ხელმისაწვდომობა, სადაც მოთავსდება ამოთხრისა და დანგრევის შედეგად მიღებული ნაგავი	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	
	ამოთხრილი მასალის, ნანგრევების და სამშენებლო ნაგვის დროული გატანა წინასწარი დაგროვების ადგილებიდან და მოთავსება დაგეგმილ და შეთანხმებულ	☐ დიახ	☐ არა	☐ N/A	

	ადგილებზე.			
	სამშენებლო მასალებისა და ნაგვის ტრანსპორტირებისათვის გადახურული სატვირთო მანქანების გამოყენება	☐	☐	☐
	სამშენებლო ზონაში (საჭიროებისამებრ) გარშემო ტერიტორიის მტვრისაგან გასუფთავება წყლის შესხურებით	დიახ	არა	N/A
	სამუშაოების განხორციელება განსაზღვრულ დროს (მაგ: მუშაობა დღისით)	☐	☐	☐
	სამშენებლო მოედნებზე, ბანაკებსა და მისასვლელი გზების გასწვრივ გამაფრთხილებელი ნიშნების მოწყობა.	დიახ	არა	N/A
	სამშენებლო მოედანზე მუშებისათვის სათანადო სანიტარული/ჰიგიენური პირობები.	☐	☐	☐
	სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ სამშენებლო მოედნებისა და ბანაკების აღდგენა.	დიახ	არა	N/A
უსაფრთხოების ღონისძიებები	მუშები უზრუნველყოფილი არიან აუცილებელი უსაფრთხოების ტექ. ტანსაცმელით (მათ შორის: ჩაფხუტები, ხელთათმანები, მაღალი ჩექმები, რესპირატორები, სათვალები, და აშ) და იყენებენ მათ.	☐	☐	☐
		დიახ	არა	N/A

ბუნებრივი და სოციალური გარემოს მენეჯმენტის ჩარჩო-დოკუმენტის შესახებ პროექტის დაინტერესებულ მხარეებთან ჩატარებული საჯარო შეხვედრის ოქმი

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტში შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების რეაბილიტაციის III პროექტის განხორციელებისათვის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის და განსახლების ჩარჩო დოკუმენტების საჯარო განხილვის

ოქმი

11.04.2014

ქ. თბილისი

სხდომის თავმჯდომარე- ირაკლი ლითანიშვილი

სხდომის მდივანი- ლუიზა ბუბაშვილი

მომხსენებლები - მაია ვაშაკიძე, მარიამ ბეგიაშვილი

შეხვედრას ესწრებოდნენ:

საავტომობილო გზების დეპარტამენტიდან - არსენ ჩინჩალაძე, რუსუდან ღოლიჯაშვილი,
ნატალია ბექაური, ნინო გორგაძე, ლუკა მოსაშვილი და მარიამ
ბახტაძე

გია აბრამია- გარემოსდაცვითი ცენტრის აღმასრულებელი დირექტორი

გია ჟორჯოლიანი - საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა, დედამიწის მეგობრები
გარემოსდაცვითი ექსპერტი

რევაზ გეთიაშვილი - არასამთავრობო ორგანიზაცია CENN

ტარიელ ძაგნიძე - საავტომობილო გზების მოდერნიზაციისა და რეაბილიტაციის
ზედამხედველობის დირექცია.

დ დ ი ს წ ე ს რ ი გ ი:

I - შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების რეაბილიტაციის III პროექტის განხორციელებისათვის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის განხილვა;

II - შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების რეაბილიტაციის III პროექტის განხორციელებისათვის განსახლების ჩარჩო დოკუმენტის განხილვა.

მოისმინეს: ირაკლი ლითანიშვილის შესავალი ინფორმაცია - შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების რეაბილიტაციის III პროექტის განხორციელებისათვის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების და განსახლების ჩარჩო დოკუმენტების შესახებ. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ ეს დოკუმენტები შედგენილია მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკის OP/BP 4.01 გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისა და OP/BP 4.12 არანებაყოფლობითი განსახლების მოთხოვნების მიხედვით. პროექტი გარემოსდაცვითი კუთხით კლასიფიცირდება როგორც „ბ“ კატეგორიის მქონე, რადგან მხოლოდ არსებული გზების რეაბილიტაციას მოიცავს. ეროვნული კანონმდებლობით გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მოპოვება საჭირო არ არის. აღნიშნული დოკუმენტები განსახილველად განთავსებულია საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ვებ-გვერდზე.

მსოფლიო ბანკის OP/BP 4.01 გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება მოახდინა მათ ვაშაკიძემ, ხოლო OP/BP 4.12 არანებაყოფლობითი განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტის შესახებ - მარიამ ბეგიაშვილმა.

- მათ ვაშაკიძემ განმარტა მსოფლიო ბანკის სახელმძღვანელო პრინციპები ბუნებრივი და სოციალური გარემოს მენეჯმენტის შესახებ.

პროექტში შემავალი თითოეული საგზაო მონაკვეთისათვის გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმები უნდა მოიცავდეს: საპროექტო უზნის მოკლე აღწერას,

დაგეგმილი სამუშაოების ტექნიკურ მონახაზს, ამგვარი სამუშაოების შედეგად ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან ასოცირებულ მოსალოდნელ რისკებს, მათი შემცირების ღონისძიებებს და ამ ღონისძიებების გატარების მონიტორინგის გეგმას.

კონტრაქტორმა უნდა მოაწიოს საკონსულტაციო შეხვედრები გარემოზე ზემოქმედების მართვის მენეჯმენტის გეგმების სამუშაო ვერსიებზე მათი მოსაზრების გასაგებად.

კონტრაქტორის მიერ ასევე უნდა მომზადდეს გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმების განხორციელებისა და წარმოშობილი სოციალური საკითხების ამსახველი ანგარიშები.

მომხსენებელმა ისაუბრა საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის (სგდ) მიერ განხორციელებულ ღონისძიებებზე გარემოზე ზემოქმედების მართვისა და სოციალური უსაფრთხოების გაუმჯობესების მიზნით.

მარიამ ბეგიაშვილმა დამსწრე საზოგადოებას წარუდგინა შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების რეაბილიტაციის III პროექტის განხორციელებისათვის მომზადებული განსახლების ჩარჩო დოკუმენტი. მან ყურადღება გაამახვილა უსაფრთხოების პოლიტიკის მოთხოვნებზე და ძირითად პრინციპებზე; ასევე შეფასების მეთოდოლოგია და მეთოდოლოგიაზე. პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი არ არის მიწების გამოსყიდვა და მაცხოვრებლების ფიზიკური გადაადგილება, რადგან სარეაბილიტაციო სამუშაოები არ მოიცავს დამატებითი მიწების დაკავებას და მოსახლეობაზე ზემოქმედება ამ მხრივ არ ხდება. მიუხედავად ამისა, პროექტისთვის მომზადებულია განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტი იმ შესაძლო შემთხვევებისათვის, თუ რაიმე მიზეზით საჭირო შეიქმნება დამატებითი მიწების დაკავება და განსახლების პროცედურების განხორციელება. განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტის მიზანია უზურუნველყოს, რომ მიწის დაკარგვის შემთხვევაში პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ პირებს საცხოვრებელ პირობები არ გაუუარესდეთ და საარსებო წყარო არ შეეზღუდოთ.

კითხვა/პასუხის ცხრილი

<p>გია აბრამია:</p>	<p>დაგეგმილია თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმება ადგილობრივი გზების რეაბილიტაციის პროცესში?</p>	<p>კონტრაქტორი კომპანიები დაასაქმებენ ადგილობრივი მუშახელს. მსგავსი გამოცდილება გვაქვს E-60 ავტობანის მშენებლობისას, სადაც კონტრაქტორი კომპანიების მიერ დასაქმებულ თანამშრომელთა შორის 70- % არის ადგილობრივი მოსახლეობა.</p>
<p>რევაზ გეთიაშვილი:</p>	<p>არის თუ არა გენდერული ასპექტები გათვალისწინებული სოციალური ზეგავლენის დადგენის დროს?</p>	<p>გენდერული ასპექტები გათვალისწინებულია განსახლების ჩარჩო დოკუმენტში, რომელიც შეიცავს საკუთრივ გენდერული საკითხების დეტალურ აღწერას.</p>
<p>გია აბრამია:</p>	<p>არის თუ არა გათვალისწინებული ხმაურის ზეგავლენა ადგილობრივ მოსახლეობაზე და როგორ?</p>	<p>კონტრაქტორი სამუშაო საათებს გაანაწილებს დადგენილ დროს (დილის 07:00 საღამოს 07:00-მდე). ასევე საზედამხედველო კომპანიები და გზების დეპარტამენტი რეგულარულად გაუწევენ მონიტორინგს ხმაურის და ვიზრაციის ზეგავლენას ადგილობრივ მოსახლეობაზე.</p>
<p>რევაზ გეთიაშვილი:</p>	<p>არის თუ არა ჩატარებული რაიმე გეოლოგიური კვლევა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების ჩარჩო დოკუმენტის შემუშავების</p>	<p>გეოლოგიური კვლევა ჩატარდება გზის საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადების დროს თითოეული გზისთვის</p>

	ან დამტკიცების პერიოდში?	
რევაზ გეთიაშვილი:	არის თუ არა გზების გასწორივ არსებული არალეგალური ნაგავსაყრელები გათვალისწინებული გზის რეაბილიტაციის დროს?	კონტრაქტორი გაასუფთავებს გზის სექციას სხვადასხვა ტიპის ნაგვისგან გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის მიხედვით და არ შეუწყობს ხელს არალეგალური ნაგავსაყრელის წარმოქმნას.

სხდომის თავმჯდომარე, საავტომობილო გზების
დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე

ირაკლი ლითანიშვილი

სხდომის მდივანი

ლუიზა ბუბაშვილი

მონაწილეობა სია

№	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია	საკონტაქტო ინფორმაცია
1	ქოსი ანდრეა	ICFER	1510 01 15 019 595 296297
2	ვახტანგოვიანი	GME	ვახტანგოვიანი 577 466446
3	მწველი დავითი	საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება	590 69-99-19
4	საჩხაძე ნათელა	საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება	5-95-0000-95
5	კვიციანი მარიამ	საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება	535 21 91 41 @yahoocom
6	ნაგაძე მარიამ	საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება	595 21 91 26
7	ნინო ვახტანგოვიანი	საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება	593 98 24 24
8	ნინო ვახტანგოვიანი	საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განყოფილება	599 21 40 48 rusudan. @ gmail com
9	ნინო ვახტანგოვიანი	CENNI	593 787 755- rezo.gafishvili@cen.org
10	ნინო ვახტანგოვიანი	R.D	555 547 745 Lukashovsuk@yandex.ru
11	ნინო ვახტანგოვიანი	R.D	555 94 54 30 mari_tskhadze@yahoo.com
12	ნინო ვახტანგოვიანი	R.D	579 74 40 88 Bagiashvili@icr.ge
13	ნინო ვახტანგოვიანი	R.D	593 32 30 77 maya_vashakidze@yahoo.com
14			

